

Borensbergs pastorat

Församlingarna i Aska, Borensberg, Fornåsa,
Godegård, Klockrike, Tjällmo och Västra Ny

FÖRSAMLINGSBLAD FÖR
HÖSTEN 2020

Allhelgonatid och minnesgudstjänst i Orlunda kyrka.

2 "Det finns många larver och puppor i pastoratet, så sök er till varandra för en flygfärd."

4 Vi välkomnar pastoratets nyanställda, Theresia Österlund, präst, och Carl Herlitz, kyrkomusiker.

6 Mycket ska hinnas med vid ett dödsfall, då kroppen ska vara kremerad eller gravsatt efter 30 dagar.

10 Vi reder ut begreppet gravskick och presenterar olika former som finns att välja på i pastoratet.

Ljudet av tunna vingar

I bland förundras jag över att vi människor tror oss veta så mycket. Jo, visst vi har lärt oss mycket under årmiljonernas gång men vi har nog en del kvar.

Kan någon förklara för mig hur nässeljärilen som fladdrar runt mig just nu, just kan fladdra. För en stund sedan kröp den runt i ett nässelsnår i form av en tarmkanal som vi kallar larv. Vid ett visst tillfälle stelnade den till och blev hängande under ett nässelblad för att så plötsligt spricka upp och kliva ut med tre par ben, två vingar och tolv tusen fasettögon. Redo att flyga och med lust på blommor.

**”Vi flyger
en stund
med lust
på kärlek och glädje.**

För mig är det så märkligt att man nästan blir rädd för att i nästa sekund välja att vila i undret, fyllas av förundran och glädje. Tacksam att kunna uppleva och se.

Som ordförande i ett Pastorat kan man ibland uppleva sig som en larv som kryper omkring och tuggar i sig allehanda ting. Metamorfosen sker när vi träffas. När två eller tre träffas

kläcks puppan och vi flyger en stund med lust på kärlek och glädje.

Det finns många larver och puppor i pastoratet, så sök er till varandra för en flygfärd.

Det behövs inte mycket tro, bara så mycket att man vågar prova orden; Där två eller tre är församlade i mitt namn är jag mitt ibland er. Då kan du höra ljudet av tunna vingar ...

Det är KYRKA!

JONNY FRANCÉN
KYRKORÅDETS
ORDFÖRANDE

FÖLJ OSS PÅ WEBBEN

För aktuell
information om
pastoratets alla
händelser läs mer
på vår hemsida;
[svenskakyrkan.se/
borensbergspastorat/aktuell](http://svenskakyrkan.se/borensbergspastorat/aktuell)

FÖLJ OSS PÅ
INSTAGRAM
@svenskakyrkan
_borensberg
OCH FACEBOOK
Svenska kyrkan
i Borensberg

FÖLJ OSS ÄVEN
PÅ YOUTUBE
**Borensbergs
pastorat**
FÖLJ ASKA
FÖRSAMLING
PÅ YOUTUBE
Unga Aska

Församlingsbladet ges ut av Svenska kyrkan, Borensbergs pastorat

Ansvarig utgivare Ilona Degermark

Layout Elin Lindell

Redaktionen Ilona Degermark, Elin Lindell, Malin Hellqvist, Sara Ingemarsson och Lisen Lingefors, m.fl.

Tryck Noteria Tryckeri, Klockrike **Utdelning** Svensk Hemleverans

Med reservation för felskrivning. För veckans händelser: se annons i Corren och predikoturer i MVT.

DOLDA UTRYMMEN I KYRKORUMMET

Följ med i Youtube-serien "Dolda utrymmen" och utforska olika kyrkors dolda utrymmen där du får en närmare titt på de platser i kyrkan som den vanliga kyrko-besökaren sällan ser.

<https://www.youtube.com/watch?v=uHkaajcqM4A>

FIRADE GUDSTJÄNST

Skönsång. Ett 30-tal personer besökte Hagstugan i Tjällmo i början av augusti för att fira gudstjänst. Håkan Nilsson och Lena Pettersson stod för sång. "Det har känts tomt att inte kunna fira gudstjänst som vanligt på så länge", säger en besökare, som saknat att kunna gå till kyrkan på söndagarna sedan Covid-19 satte stopp för det ordinarie gudstjänstbesökandet.

FOTO: INGER ANDERSSON

**”Var dag är en sällsam gåva, en skimrande möjlighet.
Var dag är en nåd dig given från himlen,
besinna det.**

SV. PSALMBOKEN 180

REGNIG FRILUFTSGUDSTJÄNST I GODEGÅRD

Blött. Första helgen i juli öppnade pastoratet upp för friluftsgudstjänster, efter att ha haft uppehåll i det offentliga gudstjänstfirandet sedan slutet av mars, pga. Covid-19. Helgen bjöd på regn, men trots det kom flertalet besökare.

VILL DU STÄLLA UPP I KYRKOVALET?

Kyrkoval 19 SEP 2021 Söndagen den 19 september 2021 är det val i Svenska kyrkan.

Vill du vara med och göra skillnad? Då kan uppdraget som förtroendevald i Svenska kyrkan vara något för dig!

Mer information om hur det går till att ställa upp i kyrkovalet hittar du på www.svenskakyrkan.se/kyrkoval/stall-upp

HALLÅ DÄR...

... **THERESIA ÖSTERLUND**, nyanställd församlingsherde i Borensberg, Klockrike och Tjällmo församlingar sedan mitten av augusti. Theresia har arbetat som präst i tio år. Nu senast arbetade hon som barn- och ungdomspräst i Vreta klostrets församling.

Vad är det bästa med att arbeta som präst?

– Det bästa är att man

får vara med människor, och att man får mötas i alla livets skeden.

Vad ser du fram emot att få göra i pastoratet i år?

– Jag ser fram emot att få möta människor för att tillsammans vara en kristen gemenskap.

Fem snabba frågor:

Bok eller film? Film.

Kaffe eller te? Te.

Ordning eller kaos?

Ordning och kaos.

Våffelcafé eller

sopplunch? Sopplunch.

Midnattsmässa eller

julotta? Midnattsmässa.

THERESIA
ÖSTERLUND
0141-20 33 12
theresia.osterlund@
svenskakyrkan.se

... **CARL HERLITZ**, som arbetar som kyrkomusiker i Aska församling sedan i maj. Carl har tidigare arbetat som musiklärare, och nu senast som frilansmusiker i London, där han har bott de senaste två åren. Carl spelar allt ifrån piano och orgel till säckpipa och kohorn.

Vad är det bästa med att arbeta som musiker?

– Det bästa är att få arbeta och göra det jag tycker om. Man får vara kreativ och det finns så många möjligheter

Vad ser du fram emot att få göra i pastoratet i år?

– Jag ser fram emot att få träffa många nya människor, och skapa musik.

Fem snabba frågor: Bok eller film? Det får bli film.

Kaffe eller te? Te.

Ordning eller kaos? Kaos.

Våffelcafé eller

sopplunch? Våffelcafé.

Midnattsmässa eller jul-

otta? Midnattsmässa.

CARL HERLITZ
0141-20 33 33
carl.herlitz@
svenskakyrkan.se

MOTTAGNINGSMÄSSA

SÖNDAG DEN 29 NOVEMBER

klockan 11.00

VÄSTRA NY KYRKA

Biskopen välkomnar pastoratets nya kyrkoherde Ilona Degermark.

Med reservation för ändring.

Svenska kyrkan
BORENSBERGS PASTORAT

I KALENDERN PÅ VÅR HEMSIDA

... hittar du alla planerade evenemang och aktiviteter som sker i pastoratet.

[www.svenskakyrkan.se/
borensbergspastorat](http://www.svenskakyrkan.se/borensbergspastorat)

Svenska kyrkan
BORENSBERGS PASTORAT

BETRAKTELSE

Tacksamhet för det lilla i vardagen

Första vackra dagen i maj, det är lördag, min pappa och jag sitter i familjens lilla roddbåt och väntar på den stora fiskelyckan. Jag är sex år, äventyren och sommaren väntar bakom hörnet.

Vi sitter och småpratar lite och undrar tillsammans var fiskarna håller hus någonstans och pappa berättar om hur det var när han var liten och om hans och sin pappas fiskebravader. Plötsligt rycker det till i mitt fiskespö. Jag har fått napp, troligen den största fisken jag någonsin har eller kommer att dra upp sitter på kroken. Väl uppe i båten visar det sig vara en alldes ordinär liten Abborre. Pappa utbrister – "Tack och lov!"

Där och då fanns en tacksamhet över det lilla i tillvaron, en liten fisk, vackert väder och en pappa-son-förmiddag i vår lilla båt på en spegelblank skogstjärn i mörkaste Småland.

Min pappa har under senare år drabbats av Alzheimers sjukdom. Minnet och känslan av sammanhang sviker honom.

”Jag tror med stor övertygelse att vi i våra relationer minns och gläds långt efteråt de enkla och jordnära slaget.

Det har nu gått 40 år sedan den där magiska dagen på sjön och vi pratar om den emellanåt, minns och gläds åt det "sparade gemensamma ögonblicket".

Som anhörig till en Alzheimers-sjuk är jag på något sätt tacksam över det lilla i vår gemensamt upplevda vardag som var min uppväxt, och det är sällan jag minns och tänker tillbaka på det mer storslagna och pretentiösa. Jag tror med stor övertygelse att vi i våra relationer minns och gläds långt efteråt de enkla och jordnära slaget, de som gör oss till älskande och omhändertagande människor.

Såklart tar sorgen ibland över. Maktlösheten och känslan emellanåt, över att ha förlorat sin pappa långt innan hans livsvandring här på jorden är till ända.

Jag finner då tröst i de sånger min pappa ofta sjöng och spelade när jag var barn. Lina Sandells "Blott en dag" (Ps:249) bär mig ofta genom sorgen de lite tyngre dagarna. Textraden; "Som din dag så skall din kraft och vara", både styrker och bär.

Linas text påminner oss om att Gud gett oss löftet att alltid finnas där för oss, i både smått och stort, glädje och sorg och jag kan riktigt höra min pappas röst utbrista, så som i vår lilla båt den där gången för länge sedan – "Tack och lov", en tacksamhet för det lilla i vardagen, det som får oss att leva och älska.

ANDERS
ERIKSSON
DIAKONI-
ASSISTENT

Sorg och begravning

Om du förlorar en människa som står dig nära, behöver du ta hand om dig och få tid att sörja. Men kanske är det inte nog med sorgen. Kanske är du den som ansvarar för allt det praktiska – att berätta för andra, att beställa en kista och att ordna med begravningen.

En begravning kan se ut på många olika sätt. Man måste inte ha en begravningsceremoni, men för de allra flesta är ceremonin ett tillfälle att få ta farväl av den avlidne. Man kan välja mellan att ha en begravningsgudstjänst i Svenska kyrkans ordning, man kan välja att ha en begravning enligt

ordningen i en annan kyrka eller religion, samt på att ha en borgerlig begravningsceremoni.

Det kan vara så att man inte vill ha någon begravningsceremoni alls. Då kan man istället välja så kallad direktkremering, och gravsätta utan ceremoni. Det går också att direktkremer-

ra och ha en ceremoni med urna.

En kyrklig begravningsgudstjänst kostar ingenting för den som varit medlem i Svenska kyrkan. Om den döda inte var medlem i Svenska kyrkan, kan det ändå vara möjligt att få en kyrklig begravning. Det ska dock inte strida mot den dödas vilja.

BEGRAVNINGSavgift

Begravningsavgiften betalas av alla som är folkbokförda i Sverige, oavsett trostillhörighet, som betalar skatt. Avgiften finansierar begravningsverksamheten.

HUVUDMAN

Huvudman kallas den som ansvarar för begravningsverksamheten inom ett geografiskt område. Församlingar är huvudmän för begravningsverksamheten med undantag för Stockholm och Tranås där kommunen är huvudman.

BEGRAVNINGSOMBUD

Begravningsombudet är utsedd av länsstyrelsen. I huvudsak innebär uppdraget att företräda de som inte tillhör Svenska kyrkan

och granska att begravningsavgiften används till rätt saker. Begravningsombudet i Borensbergs pastorat heter Conny Ringvide.

GRAVRÄTT

Gravrätt innebär rätt till en gravplats i 25 år från gravsättningsdatum och förutsätter att det finns någon anhörig som vill vara gravrättsinnehavare. Platsen bekostas av begravningsavgiften. Gravrättsinnehavaren kan därefter förlänga gravrätten, i vissa fall mot en kostnad. Vid varje ny gravsättning i gravplatsen, gäller gravrätten i 25 år från den senaste gravsättningen.

GRAVRÄTTSSINNEHAVARE

Gravrättsinnehavaren

bestämmer vem som ska gravsättas i graven och ordnar med gravsten. Gravrättsinnehavaren är också skyldig att hålla gravplatsen i ordnat och värdigt skick och se till att gravstenen är säker.

GRAVSKÖTSEL

Gravskötsel kan man ordna med själv. Man kan också teckna gravskötselavtal med kyrkogårdsförvaltningen via pastoratsexpeditionen. Pastoratet har ett par olika skötselalternativ som erbjuds på våra kyrkogårdar. För mer information eller för att teckna ett skötselavtal kontakta expeditionen på; **0141-203300**. Du når oss varje helgfri vardag mellan klockan 09.00-12.00.

Så här ser tillvägagångssättet ut vid de flesta dödsfall som sker i pastoratet i dag.

1. DÖDSFALL

En läkare konstaterar dödsfallet. Anhöriga och folkbokföringen meddelas. 30 dagar efter dödsfallet måste kroppen vara kremerad eller gravsatt.

3. TACKSÄGELSE

Om den avlidne var medlem i Svenska kyrkan bjuder hemförsamlingen in anhöriga till tacksägelse, en gammal tradition som innebär att man kungör dödsfallet i gudstjänsten och ber för den avlidne.

2. ANHÖRIGA TAR KONTAKT MED EN BEGRAVNINGSBYRÅ

Begravningsbyrån transporterar den avlidne från platsen för dödsfallet till ett kylrum eller bisättningslokal och kistlägger i väntan på begravning. De hjälper till att boka tid och plats för begravningsceremoni och eventuell minnesstund. De kan också hjälpa till med blommor, annons, att välja kista/urna och förtäring och annat praktiskt som sker kring en begravning.

4. BEGRAVNING

Om man önskar ha en begravningsceremoni kan detta ske antingen i kyrkan eller i en borgerlig lokal. Om gudstjänsten avslutas i kyrkan eller kapellet tar de sörjande avsked vid kistan eller urnan. Efter begravningsceremonin kan man välja att ha en minnesstund, t.ex. i församlingshemmet där anhöriga kan bjuda på mat eller kaffe.

5. KREMERING

Om den avlidne ska gravsättas i urngrav, askgravplats eller minneslund transporteras kistan till ett krematorium efter begravningsgudstjänsten. Vid jordbegravning förs i stället kistan direkt till gravplatsen.

7. MINNESGUDSTJÄNST

Anhöriga till avlidna församlingsbor bjuds in till minnesgudstjänst vid allhelgona. Då tänds ljus för de församlingsmedlemmar som avlidit sedan förra allhelgona.

6. ASKAN

Efter kremationen kommer askan till pastoratsexpeditionen. Om den avlidne ska gravsättas i en urngrav eller askgravplats meddelas de anhöriga för att boka en tid för gravsättning. Inom ett år efter dödsfallet ska gravsättning ske. Anhöriga får framföra önskemål om hur gravsättningen ska gå till. När stoftet är gravsatt meddelas Skatteverket av kyrkogårdsförvaltningen.

Vad ingår i begravningsavgiften?

Begravningsavgiften betalas av alla som är folkbokförda i Sverige som har en kommunalt beskattningsbar inkomst, oavsett religion. Begravningsavgiften ger rätt till:

- ✓ Gravplats eller motsvarande på allmän begravningsplats i 25 år.
- ✓ Gravsättning inklusive gravöppning samt återfyllning och iordningställande

av öppnad grav, alternativt jordning av aska.

- ✓ Transporter från att pastoratet övertagit ansvaret för stoftet fram till gravsättning (ej transport utan för huvudmannens område och till eventuellt "särskilda gravplatser", tex för andra religioner och trosinriktningar).
- ✓ Kremering.
- ✓ Lokal för förvaring och

visning av stoftet och lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler.

Begravningsavgiften finansierar även bland annat administration, nyanläggning av begravningsplatser, skötsel av begravningsplatsernas allmänna ytor samt vård och bevarande av kulturhistoriskt värdefulla gravplatser.

Vad ingår i kyrkoavgiften vid begravning?

Den avgift som Svenska kyrkans medlemmar betalar gör det möjligt för församlingarna att bedriva sin verksamhet. Du är med och bidrar till mycket gott på olika plan. Följande punkter ingår, när det handlar om begravning:

- ✓ Begravningsgudstjänst i kyrkobyggnaden.
- ✓ Tjänstgörande personal vid gudstjänsten, som präst, musiker och vaktmästare.
- ✓ I pastoratet får man kostnadsfritt låna försam-

lingshemmen för minnesstund/förtäring i samband med begravningen.

- ✓ I pastoratet erbjuder vi efterlevande make/maka/sambo/särbo att delta i en sorgegrupp som leds av präst och diakon – ett fint stöd i sorgearbetet.

- ✓ Anhöriga bjuds in till tacksägelse vid gudstjänst, det vill säga att man kungör dödsfallet och ber för den avlidna.

- ✓ Vid allhelgonahelgen hålls i pastoratet flera minnesgudstjänster med ljuständning för de församlingsmedlemmar som avlidit under året.

Vad bekostas av dödsboet?

Oftast tillkommer ett antal utgifter som de anhöriga själva får bekosta oavsett medlemskap. Det kan vara:

- ✓ Kista och eventuell urna
- ✓ Svepningsarbete.
- ✓ Transport av kistlagt

stoft från hem/sjukhus till anvisad lokal hos huvudman för förvaring och visning av stoftet.

- ✓ Dödsannons.
- ✓ Kistdekoration.
- ✓ Förtäring vid begravning

eller minnesstund.

- ✓ Tillverkning, montering och underhåll av gravsten, gravplakett, namnplattor eller annan fast gravanordning; skötsel av gravplats.
- ✓ Bouppteckning.

Borensbergs pastorat inventerar – kartläggning av kulturgravar pågår

I flera hundra år har de kristna kyrkogårdarna funnits. Man har rest minnesmärken över de avlidna, dels för att visa sin uppskattning men även för att befästa deras ställning i samhället.

Kyrkogårdarna har en rik kulturskatt som kan berätta om gångna tider. I Borensbergs pastorat pågår ett projekt med att ta fram ett antal kulturgravar som skall bevaras för framtiden. Det är kyrkofullmäktiges ordförande, Sven-Inge Levin, som tillsammans med kyrkogårds- och fastighetschefen, Bo Westerin, gör kartläggningen.

– Det handlar om att bevara några värdefulla gravar för all framtid och på så sätt visa på den utveckling som gravkonsten genomgått under åren, men även berätta om bygdens historia, säger Sven-Inge Levin.

Pågående arbete. Sven-Inge Levin, kyrkofullmäktiges ordförande, samt Bo Westerin, kyrkogårds- och fastighetschef i pastoratet, inventerar alla kyrkogårdar i pastoratet för att kartlägga alla gravstenar som är aktuella för att bli kulturmärkta.

FOTO: ELISABETH HELLQVIST

Just nu pågår en kartläggning av samtliga kyrkogårdar. Man har även bjudit in hembygdsföreningarna i pastoratet för att på så vis få med bygdehistorien som inte alltid avspeglas i gravstenen.

Det är inte alltid den största gravstenen som är värdefullast. Det kan finnas en mycket intressant person också bakom den lilla stenen. De flesta hembygdsföreningar har varit positiva till att medverka.

De gravstenar som kommer att bevaras märks med en skylt; "Kulturgrav". Det är ett omfattande arbete som tar tid att genomföra. Hur man kommer att presentera de olika kulturgravarna på de 15 kyrkogårdarna är ännu inte bestämt.

– Kanske kan materialet finnas digitalt och sökbart på nätet i framtiden, säger Bo Westerin.

Sven-Inge Levin

”Det handlar om att bevara några värdefulla gravar för all framtid.

GRAVSKICK

Med gravskick menas det sätt som den avlidne gravsätts på. Det finns en rad olika gravskick och nedan ges en kortfattad förklaring till de olika typerna vi kan erbjuda inom Borensbergs pastorat.

Kistgravplats

Gravplats för en eller flera kistor. Även urnor kan gravsättas i gravplatsen. Platsen har gravrätt, där gravrättsinnehavaren är ansvarig för gravanordning och plantering.

Urngravplats

Gravplats för en eller flera urnor. Platsen har gravrätt, där gravrättsinnehavaren är ansvarig för gravanordning och plantering.

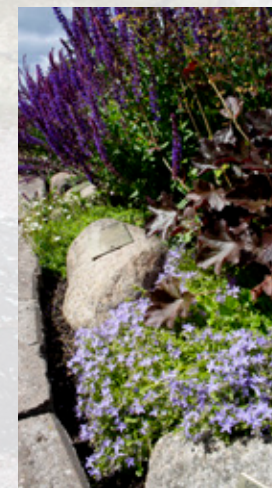
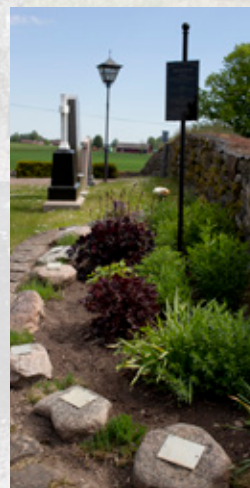
Minneslund

Gravsättning i minneslund är ett gravskick som innebär att aska efter den avlidne grävs ned anonymt på en gemensam gravplats. Gravsättning sker utan närvaro av anhöriga och tidpunkten för gravsättning meddelas inte i förväg. Efter gravsättning skickas ett minnesblad ut till anhöriga. En gemensam smykningsplats finns där man kan placera lösa blommor samt buketter.

Askgravplats

Gravplats för upp till två urnor. Urna tillhandahålls normalt av begravningsbyrån. Kyrkogårdsförvaltningen tillhandahåller en gravsten i form av natursten med namnplatta (Askgravplatserna inom Aska församling har en natursten med inhuggen text). Planteringen är gemensam. Man får endast smycka med lösa blommor/buketter och gravljus. Askgravplatser finns i dagsläget inte på alla kyrkogårdar i pastoratet. Gravrättsinnehavaren betalar en engångskostnad för namnplatta/gravordning samt skötsel i 25 år.

Spridning av aska

Önskar man sprida askan, i till exempel naturen eller havet, måste tillstånd för detta inhämtas hos länsstyrelsen för det län askan önskas spridas i. Observera att villkoren varierar från län till län.

Kist- och urngravplatser finns på samtliga kyrkogårdar i pastoratet, förutom vid Björkhällakyrkan. Minneslundar finns på alla kyrkogårdar förutom i Ask. Askgravplatser finns på alla kyrkogårdar förutom Björkhälla, Kristberg och Klockrike. I Klockrike och Kristberg pågår det dock planering för att anlägga askgravplatser.

ALLA HELGONS DAG
Pastoratets alla
minnesgudstjänster kan
du hitta på vår hemsida;
[svenskakyrkan.se/
borensbergspastorat/aktuellt](http://svenskakyrkan.se/borensbergspastorat/aktuellt)

Alla helgons dag – en dag

Under allhelgonahelgen minns vi på ett särskilt sätt våra döda. Vi smyckar deras gravar med blommor och tänder ljus som lyser upp i mörkret mellan lördag och söndag.

Allhelgona är den helg på året då vi tillsammans med människor i Sverige och världen uppmärksammar

och minns dem som har lämnat det här livet. Det är en helg då vi påminner oss om att döden finns, och drabbar oss alla.

Allhelgonahelgen består av två kyrkliga helgdagar: alla helgons dag och alla själars dag. Historiskt har vi skilt mellan att minnas helgonens liv och att minnas våra närståendes liv, men rent teologiskt är det ingen

skillnad: Vi är alla heliga, tack vare Jesus kärlek till oss.

Helgen präglas av att ljusen lyser på våra kyrkogårdar. De lyser upp mörkret och påminner oss om Guds ljus, som räddar oss från döden, som visar oss på förlåtelsens väg och som ger oss ett himmelskt hopp.

Alla helgons dag är en helgdag och den firas alltid den lördag som infaller mel-

för att minnas

lan 31 oktober och 6 november. Alla själars dag firas dagen efter alla helgons dag, på söndagen. Då minns och hedrar vi våra döda närstående.

Tidigt i den kristna kyrkan började man fira helgonen och minnet av martyrer. Helgon var människor som man höll särskilda, heliga. Till martyrer räknas människor som dött för sin tro.

OM SORG

Sorg är en normal och naturlig känslomässig reaktion på en förlust av något slag. Sorg är alla de ofta motstridiga tankar och känslor som våra förluster väcker inom oss.

Hur förlusterna upplevs är individuellt och kan utlösas av en rad olika förluster och förändringar.

Vilken funktion fyller sorgen?

– Sorgen hjälper oss att acceptera innebörden av en förlust. Genom sorgen arbetar man sig igenom smärtan för att till slut anpassa sig efter nya levnadsförhållanden. När man har tagit sig igenom sorgen, omplacerar man den avlidna, sätter den i förlutna tid och går vidare, säger Charlotte Frycklund, präst.

Går sorgen över?

– Det finns företag som vill hjälpa människor att slippa sin sorg, men sorgen är en del av livet och av oss. Det finns ingen anledning att tro att man ska komma över sorgen under det första året. Det kommer alltför många påminnelser: födelsedagar, helger, årsdagar, hur det kändes förra året vid samma tidpunkt i naturen, säger Charlotte Frycklund.

svenskakyrkan.se

svenskakyrkan.se

Margit förlorade sin make: "Jag tänker inte bli någon bitter änka"

Efter att ha levt tillsammans i 33 år avled plötsligt Margit Berggren Silvhedens make Lennart, då 88 år gammal.

- Det var chockartat. Det gick så väldigt fort, säger Margit.

En dag i februari fick maken Lennart en stroke, och tre dagar senare så fanns han inte längre.

- Jag är ändå glad att det gick så fort, och att han inte hamnade på någon institution, oförmögen att göra någonting. Han behövde inte plågas, säger Margit.

Att dö hör till livet. Och i ett förhållande är det alltid någon som dör före den andra.

- Till en början var det hemskt. Jag tänkte "vad har jag att leva för nu?", berättar Margit.

Chocken och frågor som varför Lennart varit tvungen att dö just nu varvades med det positiva; som att Lennart inte behövde flytta in till stan och bo där sina sista år. Något han, enligt

”Det finns ju ingenting att välja på. Det går bra, för det måste det göra.

Margit, inte hade velat. Det rika nätverket av vänner var också ett stort stöd för Margit i hennes sorg.

- Jag har flera goda vänner som varit med och stöttat sedan dagen då Lennart dog. Nu, efter fyra månader, har jag också kommit ur fasen att inte gråta varje dag. Man vänjer sig vartefter.

När det blev dags för Lennarts begravning var mycket redan självklart.

- Vi hade tidigare pratat om hur våra begravningar skulle bli. Lennart var bestämd, han ville ha en jordbegravning. Jag tror att det är viktigt för de efterlevande att begravningen blir bra, för att få ett bra avsked, säger Margit.

Begravningsbyrån var också ett viktigt stöd för henne. Margit tror att det är viktigt att man inte är rädd för att visa sin sorg, utan att det är okej att gråta - även under begravningen.

Innan begravningen hade ägt rum var det många som ringde Margit och beklagade sorgen och frågade hur det var med henne. Men det är lätt att det stöd man som

MARGITS TIPS OM DU BLIR SJÄLV SENT I LIVET Bli inte bitter, tyck inte

synd om dig själv utan försök att känna tacksamhet för den tid ni hade tillsammans.

Tappa inte rutinerna!

Glöm t.ex. inte bort att äta.

Försök att vara aktiv.

Ha egna intressen och försök att fortsätta vara engagerad när sorgen slår till.

Dela din sorg med andra, t.ex. i en sorgegrupp.

Älta inte, utan gå vidare och bevara dina minnen i stället.

Gör någonting bra med de år du har kvar. Livet kan bli spännande fastän man är själv. Livet är fortfarande värt att leva!

Sällskap med mycket arbete bakom. Under 30 år hade Margit och Lennart fått tillsammans. Sedan Margit blev ensam har det blivit dubbelt så mycket arbete för henne. "Förut delade vi sysslorna över dagen. Nu behöver jag be om hjälp för att orka med det".

änka eller änkeman får efter ett dödsfall och fram till begravningen sedan försvinner. Det är minst lika viktigt att ha någon nära även efter att begravningen har varit, tycker Margit.

Hon tipsar därför andra om att skriva ett brev till den som är i sorg och berätta att man hör av sig efter begravningen. Det kan vara då, när ensamheten och tomheten blir som störst,

och stödet från nära och kära behövs som mest.

- Folk frågar, hur det går. Men det finns ju ingenting att välja på. Det går bra, för det måste det göra. Jag tänker då inte bli någon bitter änka, och fastna i sorgen. Det tar lite tid, men man vänjer sig vid tomheten och tystnaden. Och så har jag ju Julius, min katt, som är ett bra sällskap.

- Lennart och jag fick 33

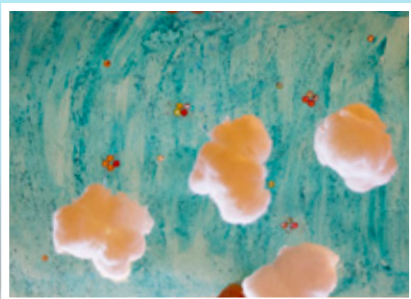
fina år tillsammans. Man får inte glömma bort att lyfta fram alla goda minnen. Jag känner en tacksamhet för den tid vi hade ihop, säger Margit.

SORGEGRUPP
Pastoratet bjuder in änkor och änkemän till sorgegrupp. Det är ett tillfälle att träffa andra i samma situation, där man tillsammans pratar och lyssnar på varandra - med omsorg och respekt. Önskar man hellre ha enskilda samtal med en präst eller diakon är det såklart också möjligt.

BARN REFLEKTERAR

Hur resonerar barn kring döden? Vi träffade fyra barn som fick höra boken "Sommarlandet" och därefter fick barnen skapa sin tanke och tro. Här är resultatet.

Hilma, 10 år. "Här flyger de döda omkring som moln. Jag tror att man får välja ett djur man ska bli när man dör. Jag skulle välja fågel." "Vuxna kanske tycker att döden är mer skrämmande än barn för att de är närmare döden."

Harry, 8 år. "Min himmel jag har gjort är de döda. Jag hoppas att man hamnar bland molnen när man dör. Jag skulle ha ett eget moln och åka runt på för att se allting."

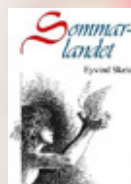
Amanda, 8 år. "Jag tror att man blir stjärnor. Det finns många döda och alla döda är stjärnor på himlen. Anden flyger ur kroppen och upp på himlen."

Felix, 3 år, tänkte mest på varmkorven, som skulle serveras efter pysselstunden.

Sommarlandet - en berättelse om hopp och tröst

Eyvind Skeie

Att förlora ett barn är något av det svåraste som kan hända en människa.

Den här boken berättar om Den Mörka Dalen, om Tröstens Ängel och Sommarängen, men framför allt om Han Som Alltid Väntar, han som säger välkommen när alla andra måste ta farväl.

En bra och tänkvärd bok som passar både stor och liten.

BOKTIPS

En vän för alltid

Susan Varley

Herr Grävling är gammal och vet att han snart ska dö.

Han berättar för alla sina vänner, men när han en morgon plötsligt är borta blir sorgen ändå stor. Medan vinter blir till vår talar de om sin vän och vad han betytt för dem. Det är som om Grävlingen finns kvar genom allt han lärt dem.

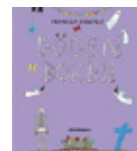
En vän för alltid handlar om sorg och saknad, kärlek och livet. En trösterik, mångbottnad berättelse för såväl barn som vuxna.

Barnets kommentar: Boken var bra. Den var lite sorglig men inte så mycket. Det var mest sorgligt för dom andra djuren som saknade Herr Grävling. För Herr Grävling var det kanske mest skönt.

Och det som han hade lärt dom andra djuren fanns ju kvar.

Döden boken

Pernilla Stalfelt

Alla djur och människor dör, det kan de inte rå för. Blommor vissnar, och blir bruna, människan blir gammal, och kanske vill dö. Kanske är hon sjuk och trött och saknar andra som redan har dött.

Kommentar från vuxen:

Författaren tar upp ett tungt ämne, döden, på ett lättsamt och humoristiskt sätt, utan att det blir larvigt. Det handlar om död av både växter, djur och människor. Det blir också tillfällen av allvar och med bra möjligheter för egen diskussion med sitt barn om vad döden innebär.

LÄS MER PÅ WEBBEN
Lever du nära ett barn som förlorat en förälder eller ett syskon? Det kan vara svårt att veta hur man pratar med barn om döden. Här kan du läsa mer om hur du kan stötta ett barn som i sorg

www.svenskakyrkan.se/sorg/stotta-barn-i-sorg

UPPTÄCK MER
Begravning i kyrkan
svenskakyrkan.se/borensbergspastorat/mer

"Det är viktigt att få ett fint avsked"

På kyrkogårdarna i Borensbergs pastorat gravsätts ett hundratal avlidna varje år. Vid begravningsceremonierna medverkar alltid en vaktmästare.

Anställda i pastoratet medverkar vid begravningar på olika sätt. Vaktmästaren Johan Andersson har medverkat vid många begravningsgudstjänster under sina arbetsår i pastoratet.

Johan säger att det känns bra att få vara delaktig vid

”Att få möta, hjälpa och tillgodose deras behov i både glädje och sorg.”

en så viktig del i människors liv.

– Då jag arbetar på landsbygden händer det ju att man känner igen personen som ska begravas. Det kan ibland kännas lite tuffare, samtidigt som det känns extra bra att få göra det sist avskedet så fint och minnesvärt som möjligt, säger Johan.

– Kontakten med de anhöriga är bland det bästa i mitt arbete. Att få möta, hjälpa och tillgodose deras behov i både glädje och sorg, fortsätter han.

Johan arbetar även med att gräva kistgravar inför de jordbegravningar som sker i pastoratet.

– Personligen gillar jag jordbegravningar. För mig

Viktigt arbete. Vaktmästaren Johan Andersson känner att det är viktigt att avskedet för de anhöriga blir så bra som möjligt.

känns det mer på riktigt. Jag får åka runt i hela pastoratet och gräva och det gör arbetet mera omväxlande, avslutar Johan.

Kontaktuppgifter till alla anställda i pastoratet

Administration

Helene Leander
Elin Lindell
Malin Helgesson Molin
Emma Berglund
Gunnel Irewall

0141-

203301 helene.leander@svenskakyrkan.se
203302 elin.lindell@svenskakyrkan.se
203303 malin.helgesson@svenskakyrkan.se
203304 emma.berglund@svenskakyrkan.se
203305 gunnel.irewall@svenskakyrkan.se

Pastoratsexp.
Pastoratsexp.
Pastoratsexp.
Pastoratsexp.
Pastoratsexp.

Diakon

Marie Johansson

203309 marie.johansson1@svenskakyrkan.se

Björkhälla

Diakoniassistent

Anders Eriksson

203336 anders.eriksson3@svenskakyrkan.se

Fornåsa/V.Ny/Gdg

Präster

Ilona Degermark
Susanne Juhlin
Theresia Österlund
Stefan Bjuvsjö
Roger Fremred
Susanne Angelöf
Eva Solid
Gunilla Markgren

203310 ilona.degermark@svenskakyrkan.se
203311 susanne.juhlin@svenskakyrkan.se
203312 theresia.osterlund@svenskakyrkan.se
203313 stefan.bjuvsjo@svenskakyrkan.se
203314 roger.fremred@svenskakyrkan.se
203315 susanne.angelof@svenskakyrkan.se
203316 eva.solid@svenskakyrkan.se
203318 gunilla.margren@svenskakyrkan.se

Kyrkoherde
Hagebyhöga
Björkhälla
Fornåsa
Hagebyhöga
Björkhälla
Västra Ny/Godegård
Björkhälla

Församlingspedagoger

Kristina Johansson
Maud Hallerfelt
Nils-Åke Carlsson

203317 kristina.x.johansson@svenskakyrkan.se
203319 maud.hallerfelt@svenskakyrkan.se
203328 nils-ake.carlsson@svenskakyrkan.se

Björkhälla
Hagebyhöga
Björkhälla

Förskolan Stjärnan

203320 forskolan.stjarnan.borensberg@svenskakyrkan.se

Björkhälla

Församlingsassistenter

Lena Olofsson
Carina Dalhammer Caesar
Emma Johansson
Birgitta Staaf
Lisen Lingefors
Sara Ingemarsson

203322 lena.olofsson@svenskakyrkan.se
203322 carina.dalhammer.caesar@svenskakyrkan.se
203323 emma.kristina.johansson@svenskakyrkan.se
203324 birgitta.staaf@svenskakyrkan.se
203325 lisen.lingefors@svenskakyrkan.se
203326 sara.ingemarsson@svenskakyrkan.se

Tjällmo
Tjällmo
Aska
Västra Ny/Godegård
Västra Ny/Godegård
Björkhälla

Kyrkomusiker

Lars Goldkuhl
Natasha Innab
Anne Eloff
Carl Herlitz
Malin Hellqvist
Ulla-Maj Strand

203330 lars.goldkuhl@svenskakyrkan.se
203331 natasha.innab@svenskakyrkan.se
203332 anne.eloff@svenskakyrkan.se
203333 carl.herlitz@svenskakyrkan.se
203334 malin.hellqvist@svenskakyrkan.se
203335 ulla-maj.strand@svenskakyrkan.se

Björkhälla/Tjällmo
Björkhälla
Fornåsa
Aska
Västra Ny/Godegård
Aska/V.Ny/Gdg

Vaktmästare

Bo Westerlin
Per Karlsson
Maria Mosslycke
Johan Andersson
Jörgen Månsson
Ingemar Törnroth
Mats Larsson
Anna Egberth
Christian Carlsson
Lukas Bergström
Jimmy Willén
Petri Pussinen
Susanne Hagsten

203340 bo.westerlin@svenskakyrkan.se
203341 per.m.karlsson@svenskakyrkan.se
203343 maria.mosslycke@svenskakyrkan.se
203344 johan.s.andersson@svenskakyrkan.se
203345 jorgen.mansson@svenskakyrkan.se
203346 ingemar.tornroth@svenskakyrkan.se
203347 mats.larsson4@svenskakyrkan.se
203348 anna.egberth@svenskakyrkan.se
203349 christian.carlsson@svenskakyrkan.se
203350 lukas.bergstrom@svenskakyrkan.se
203351 jimmy.willen@svenskakyrkan.se
203352 petri.pussinen@svenskakyrkan.se
203353 susanne.hagsten@svenskakyrkan.se

Pastoratsexp.
Björkhälla
Björkhälla
Västra Ny/Godegård
Västra Ny/Godegård
Fornåsa
Fornåsa
Aska
Aska
Fornåsa
Björkhälla
Aska

act
Svenska kyrkan

**HUR STANNAR MAN
HEMMA UTAN NÅGOT HEM**

VI LEVER ALLA UNDER SAMMA HIMMEL

Tillsammans med partner världen över ger Act Svenska kyrkan människor i utsatta situationer tillgång till hygienartiklar, skyddsutrustning, matpaket och information om hur spridningen av coronaviruset kan minskas. Tillsammans gör vi skillnad.

SWISHA DIN GÅVA TILL
900 1223

svenskakyrkan.se/act

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

Svenska kyrkan

BORENSBERGS PASTORAT

Postadress Box 20, 591 06 Borensberg

Besöksadress Bergvallagatan 3, Borensberg

Telefon 0141-20 33 00

Mejl borensberg.pastorat@svenskakyrkan.se

Hemsida www.svenskakyrkan.se/borensbergspastorat

Instagram @svenskakyrkan_borensberg

Växeln

0141-20 33 00

Förskolan Stjärnan

0141-20 33 20

Expeditionernas öppettider

Pastoratsexpeditionen, Bergvallagatan 3 i Borensberg, är bemannad varje helgfri vardag klockan 9.00–12.00 samt varje helgfri måndag och torsdag mellan klockan 13.00–15.00. Välkommen att ringa eller besöka oss!

Församlingsexpeditionerna

i pastoratet hålls tillsvidare stängda på grund av rådande situation med pandemi och smittspridning av Covid-19.

Kyrkorådets ordförande

Jonny Francén, 070-950 59 75
jonny.francen@svenskakyrkan.se

Kyrkofullmäktiges ordförande

Sven-Inge Levin, 070-608 46 67
sven-inge.levin@svenskakyrkan.se

Begravningsombud

bevakar rättigheterna för dem som inte tillhör Svenska kyrkan
Conny Ringvide, 073-049 48 48
ringvide@boremail.com

Jag är intresserad av att bli medlem i Svenska kyrkan.

För- och efternamn:

.....

Adress:

.....

Personnummer:

.....

Ort och datum:

.....

Fyll i och skicka in din anmälningsblankett till:

Borensbergs pastorat

Box 20

591 06 Borensberg

När vi har fått din intresseanmälan så skickar vi dig en inträdesblankett.

Du kan även kontakta oss på 0141-20 33 00 eller borensberg.pastorat@svenskakyrkan.se för att få en inträdesblankett.